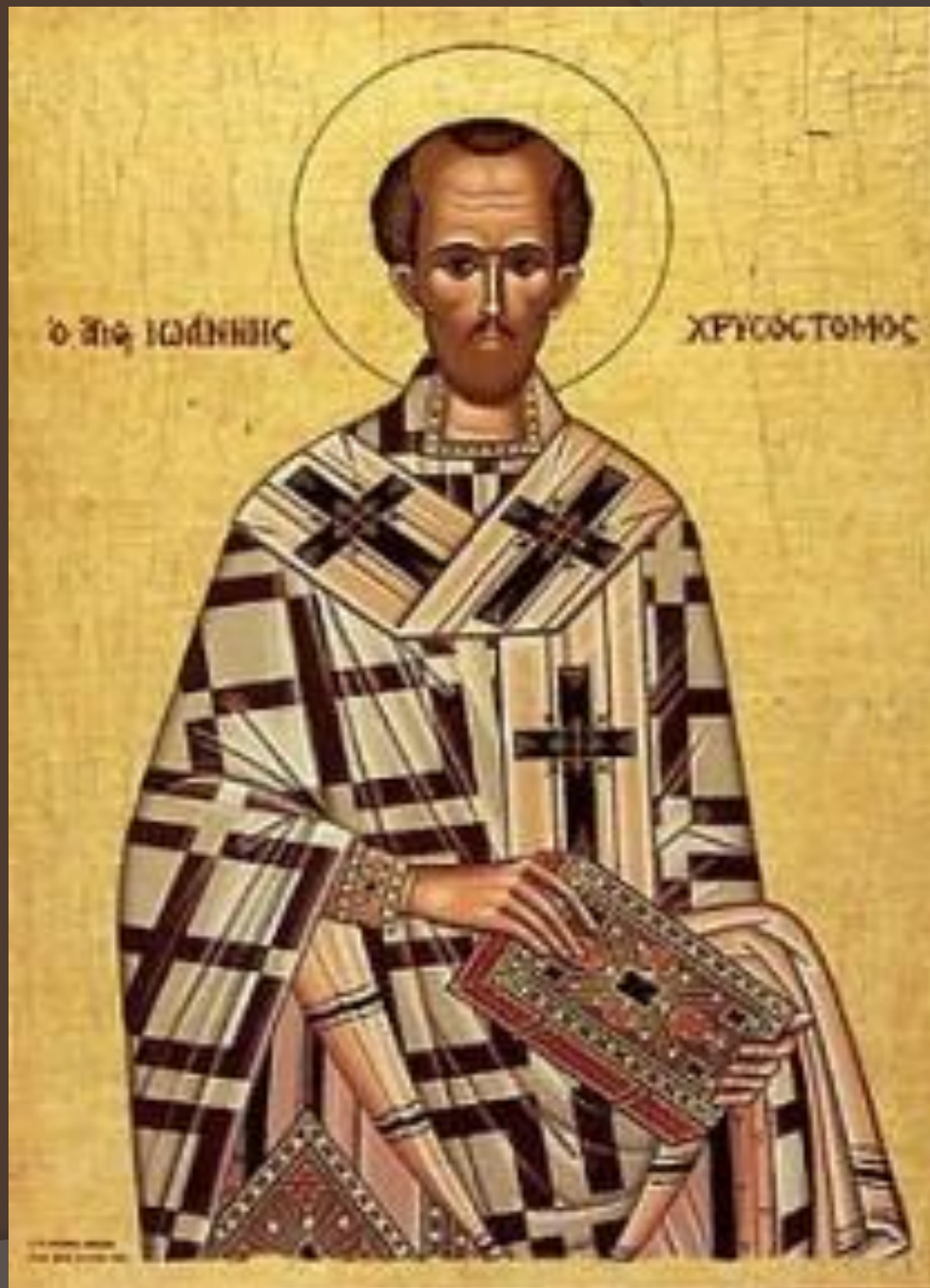

Святитель Іоанн Златоуст і його учення.

СВЯТЫЙ
ГРИГОРИЙ
БОГОСЛОВЪ

Святитель Іоан (Іоанн, Іван)
Золотоустий (Златоуст, Златоустий),
архієпископ

Константинопольський – один з
трьох Вселенських святителів, разом
зі святителями Василем Великим і
Григорієм Богословом .

Народився в Антіохії
близько 347 року, в сім'ї
воєноначальника.
Юнак навчався у кращих
філософів і риториків,
рано звернувся до
поглибленого вивчення
Святого Письма та
молитовного
споглядання. Святитель
Мелетій, єпископ
Антіохійський (пам'ять 12
лютого) , котрий покохав
Іоанна як сина, наставив
його у вірі та в 367 році
хрестив. Через три роки
святий Іван був
поставлений у читця .

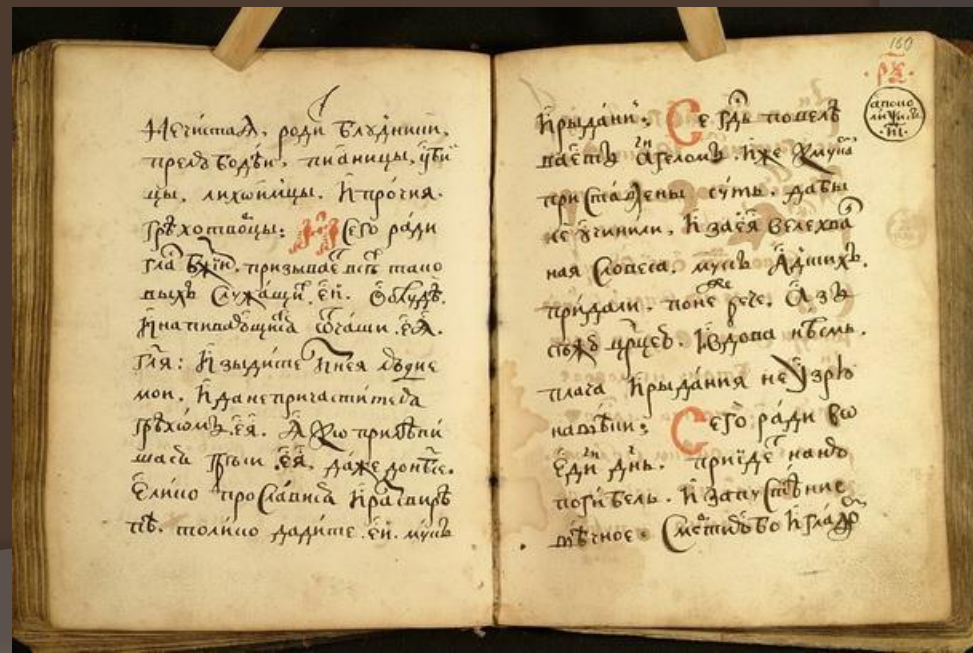

Однак він з смирення ухилився від архієрейського сану. У цей час святий Іван написав «Шість слів про священство» – велике творіння православного пастирського Богослов'я .

Після того , як святий Мелетій був відправлений на заслання імператором Валентом, в 372 році , святий Іоанн спільно з вчився у наставників подвижницького життя , пресвітерів Флавіана і Діодора Тарсійского.

Коли померла мати святого Іоанна, він прийняв чернецтво, яке називав «істинною філософією».

Незабаром святого Іоанна визнали гідним кандидатом для заняття єпископської кафедри.

Чотири роки провів святий в працях пустельницького проживання, написавши «Проти озброюють на шукають чернецтва» і «Порівняння влади, багатства і переваг царських з істинним і християнським любомудриєм чернечого життя».

Наступні роки були присвячені створенню нових богословських творінь: «Про провидіння», «Книга про дівоцтво», «До молододі вдови» (два слова), «Книга про святого Вавила і проти Юліана і язичників».

Святий Іоанн виявився блискучим проповідником, і за рідкісний дар богонатхненного слова отримав від пастви найменування «Златоуст». Дванадцять років святий, при скупченні народу, зазвичай двічі на тиждень, а іноді щодня, проповідував у храмі, потрясаючи серця слухачів. Він написав тлумачення на багато книг Священного Писання (Буття, Псалтир, Євангелія від Матвія і Іоанна, Послання апостола Павла) і безліч бесід на окремі біблійні тексти, а також повчання на свята, в похвалу святих і слова апологетичні (проти аномеєв, іудействующих і язичників).

Святий Іоанн
направляв ревних
місіонерів в Фінікію,
Персію, до скіфів,
писав послання до
Сирії, щоб повернути
Церкві маркіонітов, і
домігся цього. Багато
праць поклав
святитель на
влаштування
благоліпного
Богослужіння: склав
чин Літургії, ввів
антифон спів за
всенічною, написав
кілька молитов чину
Єлеопомазаня.

Розбещеність столичних звичаїв, особливо імператорського двору , знайшла в особі святиителя безстороннього викривача . Коли імператриця Євдоксія, дружина імператора Аркадія (395-408), розпорядилася про конфіскацію власності у вдови і дітей опального вельможі, святий став на їх захист. Горда імператриця не поступиться і затамувала гнів на архіпастиря. Ненависть Євдоксії до святиителя розгорілася з новою силою , коли недобррозичливці сказали їй , ніби святий у своєму повчанні про суєтних жінках мав на увазі її. Суд постановив позбавити влади святого Іоанна і за образу імператриці стратити. Імператор Аркадій змінив страту вигнанням.

В Константинополі стався землетрус. Євдоксія просила імператора повернути святого і послала лист пастирю, благаючи його повернутися . Через два місяці новий донос пробудив гнів Євдоксії. У березні 404 року відбувся несправедливий собор, який постановив вигнати святого Івана. Під час вигнання його зі столиці, пожежа перетворила на попіл будівлю сенату, почались спустошливі набіги варварів, а в жовтні 404 року померла Євдоксія. Язичники бачили в подіях Небесне покарання за несправедливе осудження угодника Божого.

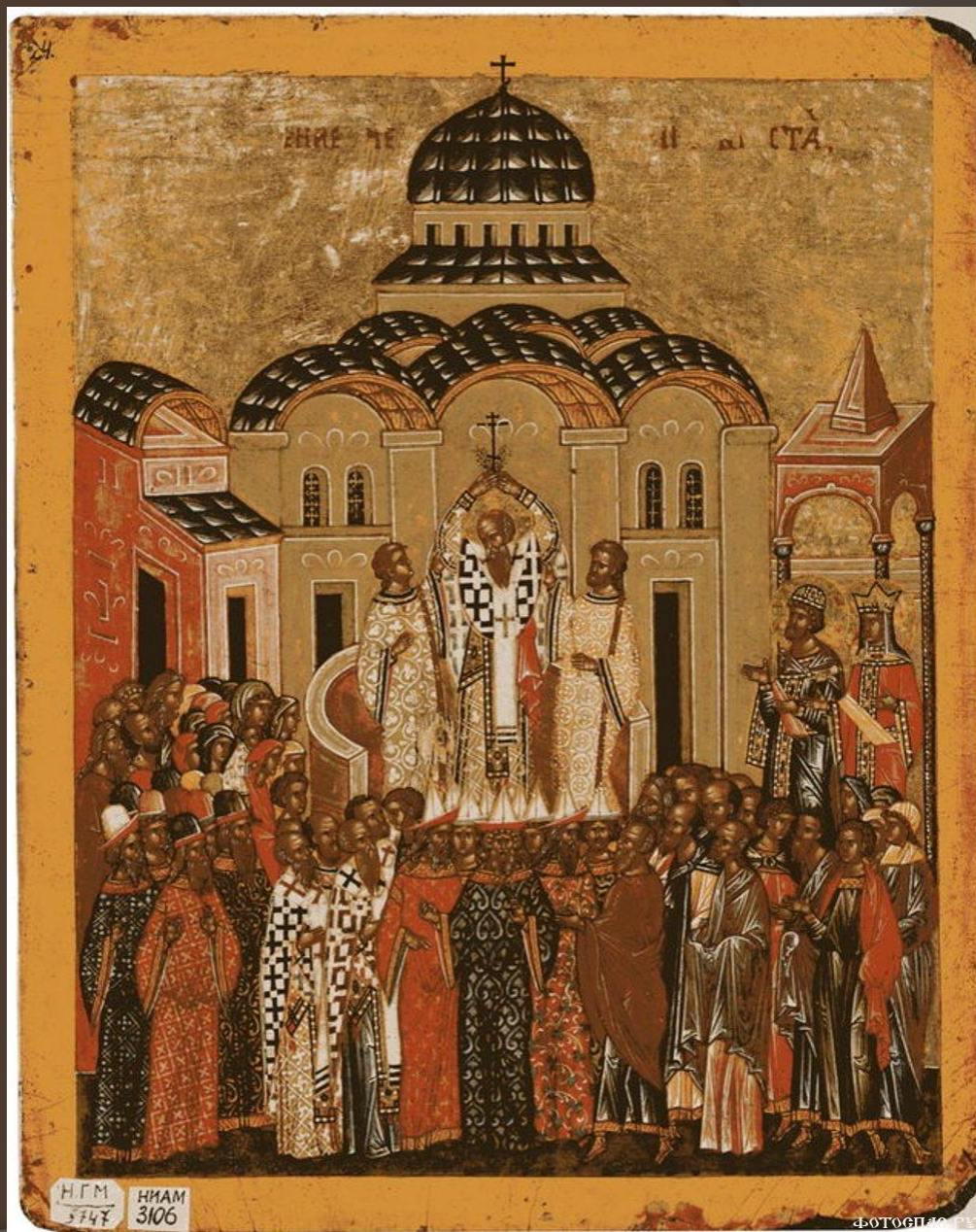

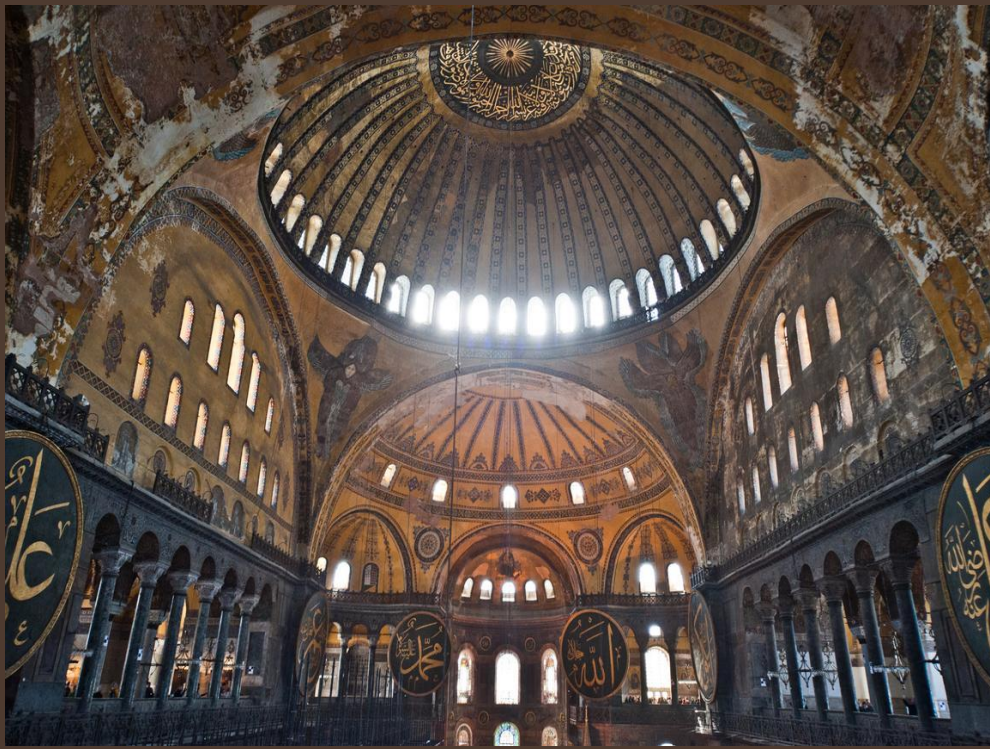
Взимку 406 року святий був прикутий до ліжка хворобою. Але вороги його не заспокоїлися. Зі столиці прийшов наказ перевести його в глухе місце. Святитель у супроводі конвою три місяці в дощ і спеку здійснював свій останній перехід. У Команах сили залишили його. У склепу святого Василіска, втішений явищем мученика («Не сумуй, брат Іоанн! Завтра ми будемо разом»), причастившись Святих Таїн, вселенський святитель зі словами «Слава Богу за все!» Відійшов до Господу 14 вересня (27 вересня за новим стилем) 407 року.

Святитель Іоанн Златоуст помер 14 вересня 407 року, але, заради свята Воздвиження Животворящого Хреста Господня, пам'ять святителя перенесена на 13 листопада. Ну і, безумовно, також Іоанн Златоуст особливо шанується 30 січня (12 лютого по новому стилю) в день пам'яті Трьох Вселенських святителів – разом зі святителями Василем Великим і Григорієм Богословом.

У 438 році Патріарх Константинопольський), здійснюючи Богослужіння в храмі святої Софії, виголосив похвальне слово пам'яті свого великого вчителя, в якому порівнював святителя Іоанна Златоуста зі святим Іоанном, Предтечею Господнім, проповідувавшим покаєння і також потерпілим за викриття пороків.

Народ, що горів любов'ю до святителя Іоанна Златоуста, не давши Патріарху докінчити свого слова, почав одностайно просити його звернутися до імператора з проханням про перенесення святих мощей святителя з Коман до Константинополя.

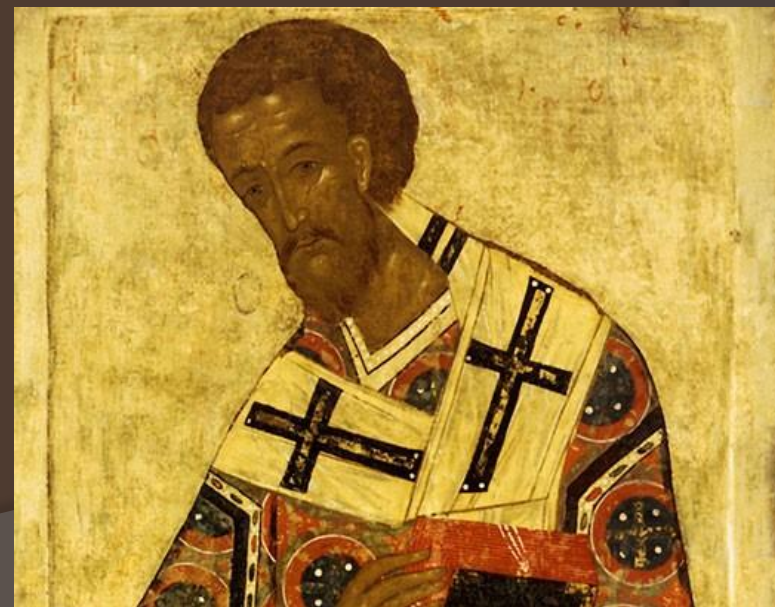
Коли ж імператорські посланці приступили до труни святителя Іоанна, вони не змогли взяти його мощі. Тоді імператор, в каятті, написав послання святителю, просячи у нього пробачення за себе і за свою матір Євдоксію. Послання це прочитали біля гробу святителя Іоанна, поклали на нього і вчинили всенічне бдіння. Потім приступили до гробниці, легко підняли мощі і внесли на корабель (гробниця святителя Іоанна залишилася в Команах, поблизу Піцунди).

Після прибуття мощей святителя Іоанна в Константинополь, 27 січня 438 року все вийшло назустріч. Численні клірики зі свічками, кадилами і хоругвами взяли срібну раку і з співами внесли її до церкви святої мучениці Ірини. Коли Патріарх Прокл відкрив труну, тіло святителя Іоанна виявилось нетлінним, від нього йшли пахощі.

Припавши до гробу, імператор Феодосій II зі сльозами просив святителя пробачити його матір. Народ не відходив від раки весь день і всю ніч. На ранок мощі святого були віднесені в соборну церкву Святих Апостолів. Коли раку була поставлена на патріаршому престолі, весь народ єдиними вустами вигукнув: «Прийми престол свій, отче», – і Патріарх Прокл з багатьма, що стояли біля раки, побачили, як святитель Іоанн відкрив свої уста й вимовив «Мир всім!»

У IX столітті Йосип пінописець, Косма Веститор та інші написали піснеспіви на честь перенесення мощей святителя Іоанна Златоуста, які й понині співаються Церквою в спогад цієї події.

Підготувала студентка
факультету культури та
мистецтв, курсу ММ-32
Оленченко В.Ю.